

In Utrecht staat jouw talent centraal!

Inhoud

Voorwoord	3	
Samenvatting	4	
1	Uitgangspunten en missie	6
2	Optimale wisselwerking tussen top- en breedtesport	8
2.1	Visie en ambities	8
2.2	Hoe gaan wij dit realiseren?	8
2.2.1	Utrecht op weg naar olympisch niveau	8
2.2.2	Utrecht fietsstad	9
3	Breedtesport 2011–2016	11
3.1	Visie en ambities	11
3.2	Hoe gaan wij dit realiseren?	11
3.2.1	Versterken sportverenigingen	11
3.2.2	Sport en gezondheid in de wijk	13
3.2.3	Sport- en beweegaanbod op maat	15
4	Topsport 2011–2016	19
4.1	Visie en ambities	19
4.2	Hoe gaan wij dit realiseren?	20
4.2.1	Utrecht als podium voor topsporttalent	20
4.2.2	Topsportevenementen, ondersteuning jaarlijks terugkerende evenementen en acquisitie internationale evenementen	22
4.2.3	Samenwerking, topsport in Utrecht is een teamprestatie	24
5	Kwalitatief goede sportaccommodaties	26
6.	Financiën	29
Bijlage 1	Terugblik ‘Sport in het Hart’ 2006–2010	31
Bijlage 2	Cijfers	33
Bijlage 3	Organisatie sport in Utrecht	36
Bijlage 4	Olympisch Plan 2028	37

Voorwoord

Sport leeft in Utrecht. Wie op zondag een rondje door de stad fietst, zal dit niet ontgaan. Vanuit de Galgenwaard stijgen zinderende stadiongeluiden op, met als hoogtepunt *La cucaracha* bij elk doelpunt van FC Utrecht. Overal om je heen zie je studenten met hockeysticks, joggers in het park, gezinnen op weg naar de tennisclub, teams die zich verzamelen voor een uitwedstrijd, voetballers op trapveldjes in de wijk en wielrenners in kleurige groepsformaties. Dat ook topsportevenementen grote aantrekkingskracht kennen, bewijst de etappe van de Giro d'Italia op 9 mei 2010 met de finish in Utrecht als hoogtepunt. Op de etappe kwamen 500.000 mensen af vanuit de hele provincie. Dit inspireerde ook velen om zelf in beweging te komen, zo bewijst de succesvolle toerversie 'Classico Giro'. Iedereen trots op Utrecht, dat is waar het om gaat!

Het mooie aan sport is dat je het met veel plezier kunt doen en dat het erg gezond is. Bovendien biedt sport nog zoveel meer. Het is leuk om naar te kijken, je doet er sociale contacten op, je kunt er veel van leren en je ontwikkelt er je talenten. De vele Utrechtse sportverenigingen spelen hierin een belangrijke rol. Niet alleen zijn zij hét podium voor het ontdekken en ontwikkelen van talent, maar voldoen tevens een belangrijke maatschappelijke rol. Hierdoor zijn de clubs niet alleen van grote waarde voor hun leden, maar ook voor de sociale samenhang in de buurten en wijken en daardoor voor de stad in het algemeen.

In 2013 vindt in Utrecht wederom een internationaal topsportevenement plaats, het European Youth Olympic Festival 2013 (EYOF 2013). Het evenement biedt een podium aan jong talent dat zich wil meten met de internationale top. Een evenement als dit past perfect bij Utrecht. Het onderschrijft de ambities van het Olympisch Plan 2028 en helpt Utrecht om in 2016 op olympisch niveau te komen. Bovendien is Utrecht jong, evenals de deelnemers aan het EYOF. Gemiddeld is Utrecht zelfs de stad met de jongste bewoners van Nederland.

Onder die bewoners van Utrecht bevindt zich veel talent. De gemeente wil een podium bieden voor dat talent, zodat het wordt ontdekt en het zich kan ontwikkelen. Ieder op zijn eigen niveau. Dit kan talent zijn op topsportgebied, maar ook in de breedtesport. Door datgene te doen wat je leuk vindt, ontwikkelt het talent vanzelf. Op deze manier blijft sport leven in Utrecht, en daarom staat in Utrecht jouw talent centraal!

Rinda den Besten
Wethouder Sport

Samenvatting

Missie: In Utrecht staat jouw talent centraal!

Optimale wisselwerking tussen top- en breedtesport

Utrecht gaat uit van een sterke wisselwerking tussen top- en breedtesport. Enerzijds fungeert breedtesport als broedplaats voor talent en anderzijds werkt topsport als vliegwiel voor de breedtesport. Om deze wisselwerking te optimaliseren, investeert Utrecht in sterke sportverenigingen en kwalitatief goede accommodaties, in talentontwikkeling, in verhogen van de sportdeelname en benut Utrecht topsport als podium om te excelleren en de stad te profileren.

Ambities

1. Utrecht op weg naar olympisch niveau: in 2016 heeft Utrecht een duidelijk en herkenbaar olympisch profiel op het gebied van zowel breedte- als topsport.
2. Utrecht investeert in aantrekkelijke *side event*-programma's rond het European Youth Olympic Festival (EYOF) in 2012 en 2013.
3. 'Utrecht fietsstad'; er is een campagne ontwikkeld voor fietsen en wielrennen, waarin de wisselwerking tussen top- en breedtesport tot uiting komt.

Breedtesport

Zoveel mogelijk Utrechters laten sporten en bewegen om zo hun eigen talent te vinden en te ontwikkelen, is het belangrijkste breedtesport streven van deze sportnota. Om dat te bereiken, investeert Utrecht in het versterken van sportverenigingen, het verbeteren van sport in de wijk, kwalitatief goede sportaccommodaties en sport- en beweegaanbod op maat voor verschillende leeftijdscategorieën en specifieke groepen.

Ambities

4. Utrechtse sport- en beweegdeelname naar olympisch niveau: in 2016 doet minimaal 75 procent van de Utrechters boven de 16 jaar regelmatig aan sport en in de krachtwijken is de sportdeelname van de jeugd met 2 procentpunt gestegen.
5. Utrecht investeert in de verdere professionalisering van sportverenigingen en in maatschappelijk actieve verenigingen.
6. Door middel van wijk sport- en beweegplannen nodigt Utrecht betrokken partijen vanuit zorg, welzijn en onderwijs uit om gezamenlijk het sport- en beweegaanbod in de wijk te versterken.

Topsport

Topsport in Utrecht is een teamprestatie. Samen met haar partners creëert Utrecht een optimaal topsportklimaat waarbinnen talenten en topsporters zich kunnen ontwikkelen tot medaillewinnaars en daarmee vele Utrechters inspireren. Om deze ambitie te realiseren, faciliteert Utrecht samen met haar partners de vestiging van landelijke en regionale talentcentra en de organisatie van aansprekende topsportevenementen waardoor Utrecht zich (inter)nationaal kan profileren.

Ambities

7. Talentontwikkeling, Utrecht als podium voor topsporttalent;
8. Topsportevenementen, ondersteuning jaarlijks terugkerende sportevenementen en acquisitie internationale sportevenementen.

9. Samenwerking, topsport in Utrecht is een teamprestatie.

Accommodaties

Om meer Utrechters te laten sporten en bewegen en (topsport)talenten te laten ontwikkelen, zijn goed ingerichte en gemakkelijk bereikbare sportaccommodaties een randvoorwaarde. Om aan deze randvoorwaarde te voldoen, investeert Utrecht in het terugdringen van wachtlijsten, in voldoende basisaccommodaties en uitnodigende multifunctionele accommodaties, de realisatie van playgrounds en in optimale toegankelijkheid van nieuwe accommodaties.

Ambitie

10. Sportaccommodaties zijn goed bereikbaar voor de inwoners en het accommodatiebeleid is gericht op het terugdringen van wachtlijsten bij sportverenigingen.

1 Uitgangspunten en missie

In de periode 2006–2010 van de beleidsnota *Sport in het Hart* zijn mooie resultaten bereikt voor de Utrechtse sport. Er zijn succesvolle sportstimuleringsprojecten opgezet en afgerond zoals 'Meedoen Alle Jeugd Door Sport', Buurt Onderwijs Sport (BOS), Sport in de Wijk en de 'SportU-pas'. De regeldruk is verminderd door de Subsidie Sportverenigingen te vereenvoudigen. De sportverenigingen zijn ondersteund door verenigingsmanagers en combinatiefunctionarissen aan te stellen. Naast de jaarlijkse evenementen zoals de Jaarbeurs Marathon Utrecht en het Paasworsteltoernooi zijn er prachtige evenementen

georganiseerd zoals de finish van een etappe van de Giro d'Italia 2010, het Wereld Record Festival (Atletiekvereniging Phoenix) en is het EYOF 2013 aan Utrecht toegewezen. Op zulke momenten is iedereen trots op Utrecht, en dat is waar het om gaat. Een meer uitgebreide omschrijving van alle ambities en resultaten uit de beleidsperiode 2006–2010 zijn te vinden in bijlage 1.

Nu is het tijd om vooruit te kijken en daarin is het Olympisch Plan 2028, geïnitieerd door NOC*NSF, een belangrijke ontwikkeling. Mede dankzij steun voor dit plan vanuit het Rijk en de G4-steden is het plan anno 2011 nationaal omarmd. Met de Olympische Spelen van 2028 als stip op de horizon wordt de Nederlandse sportwereld uitgedaagd om daadwerkelijk vooruit te kijken. In 2016 is de eerste mijlpaal geplaatst, namelijk het op olympisch niveau zijn van heel Nederland. Dit olympisch niveau is verwoord in

acht landelijke ambities. Naast het verhogen van de sportdeelname en het organiseren van grote sportevenementen, gaan deze ambities ook over sociaal-maatschappelijke, economische, welzijns- en infrastructurele uitdagingen. In de totstandkoming van deze sportnota is op diverse landelijke ambities een vertaling gemaakt naar de Utrechtse situatie. Utrecht is met deze sportnota dan ook op weg naar olympisch niveau en daarom zijn de horizon en ambities van deze nota ook gericht op 2016.

De vertaling naar de Utrechtse situatie is geënt op het Utrechtse collegeprogramma *Groen, Open en Sociaal*. Een van de speerpunten daarin is dat de kracht van Utrecht ligt bij haar inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en instellingen. Dankzij deze kracht kan de komende jaren worden gewerkt aan een gezonde, sociale, actieve en talentvolle stad. Sport en bewegen vervult daarin een belangrijke rol.

Tevens wil Utrecht een zeer aantrekkelijke woonstad zijn, om zodoende huidige burgers te behouden en nieuwe bewoners aan te trekken. Een gevarieerd en hoogstaand sportaanbod is naast werkgelegenheid, opleiding, huisvesting en bereikbaarheid een vestigingsfactor van betekenis. Sport hoort bij een aantrekkelijke stad, omdat veel mensen dat graag doen. Sport heeft sociale waarde, in gezondheid, in leervermogen, in talentontwikkeling, in productiviteit en in sociale cohesie. Een ander belangrijk speerpunt van het college is duurzaamheid. De doelstelling 'Utrecht als dé fietsstad van Nederland' past bijvoorbeeld uitstekend in de doelstellingen van deze sportnota en sporten moet mogelijk zijn voor iedereen, zoals verwoord in Agenda 22. Zo zijn er meer voorbeelden te geven.

Utrecht realiseert zich dat dit sportbeleid alleen verwezenlijkt kan worden wanneer dit in samenwerking plaatsvindt met alle partners die de gemeente rijk is. De gemeente nodigt daarom alle partners uit om

mee te denken en vooral mee te doen, zodat we samen onze doelen kunnen bereiken! Samen met de partners wordt op basis van deze beleidsnota een uitvoeringsprogramma opgesteld, waarin de verschillende onderdelen van het beleid specifiek worden uitgewerkt.

Dit sportbeleid is enerzijds gericht op zoveel mogelijk Utrechters aan het sporten en bewegen te krijgen. Anderzijds op het creëren van een optimaal klimaat voor talenten en topsporters – zodat zij zich ontwikkelen tot medaillewinnaars en vele Utrechters zullen inspireren. Iedereen kan het eigen talent ontdekken en ontwikkelen door zelf te sporten of bewegen. Kortom, onze missie is:

In Utrecht staat jouw talent centraal!

2 Optimale wisselwerking tussen top- en breedtesport

2.1 Visie en ambities

Utrecht kent een sterke wisselwerking tussen top- en breedtesport. Enerzijds fungeert breedtesport als een broedplaats voor talent en anderzijds werkt topsport als vliegwiel voor de breedtesport. Deze wisselwerking, die in Utrecht sterk is ontwikkeld, komt niet zomaar tot stand. Om het samenspel tussen de top- en breedtesport te versterken, investeert Utrecht in deze beleidsperiode vooral in:

- sterke sportverenigingen;
- verhogen van de sport- en beweegdeelname;
- Utrecht als podium voor (topsport)talentontwikkeling;
- topsport als podium voor talent;
- kwalitatief goede accommodaties.

Wat levert het de stad en de breedtesport op als wordt geïnvesteerd in topsport? En hoe draagt breedtesport bij aan talentontwikkeling? Deze vragen staan centraal in deze sportnota en zijn verder uitgewerkt in de thema's breedte- en topsport. Dit hoofdstuk behandelt het gebied waar beide thema's elkaar raken: Waar is de wederzijdse versterking het meest evident en het best vorm te geven?

2.2 Hoe gaan wij dit realiseren?

2.2.1 Utrecht op weg naar olympisch niveau

Nederland heeft de ambitie om zich kandidaat te stellen voor de organisatie van de Olympische en Paralympische Spelen in 2028. Het streven dat hieraan voorafgaat is om met sport in de volle breedte heel Nederland naar olympisch niveau te brengen, met als mogelijk resultaat de Olympische en Paralympische Spelen in Nederland. Met heel Nederland samenwerken aan olympisch niveau in 2016, kan de Utrechtse samenleving veel kansen en inspiratie bieden. Utrecht is dan ook één van de alliantiepartners van Olympisch Vuur, het programmabureau dat verantwoordelijk is voor de verdere ontwikkeling van het Olympisch Plan 2028 (OP2028). Utrecht werkt aan een herkenbaar olympisch programma met als titel Talent, Centraal, Groen en met Iedereen. In dit programma worden zowel de Utrechtse kenmerken op het gebied van breedte- als topsport opgenomen. Het wordt in de komende periode met de betrokken partners verder uitgewerkt.

Een Utrechtse ontwikkeling die goed binnen zowel de maatschappelijke als de ruimtelijke ambitie past van het OP2028, is 'sport in de wijk'. Doel hiervan is om partners op wijkniveau met elkaar te laten

samenwerken aan een voor iedereen toegankelijke sport- en bewegcultuur. Wanneer kinderen opgroeien in een sportieve cultuur worden de fundamenten voor een gezonde samenleving gelegd.

De wisselwerking tussen top- en breedtesport komt in de eerste plaats tot uiting in de sportverenigingen met (de ambitie voor) topsport. In deze verenigingen is topsport verbonden met de breedtesport. De topsportprestaties stimuleren mensen om lid te worden en te blijven van de vereniging en zorgt daardoor weer voor een brede basis waaruit talenten door kunnen stromen naar de top. De combinatie van beide is ook een sterk onderdeel van de Vereniging Sport Utrecht (VSU). De VSU ondersteunt met subsidie van de gemeente alle top- en breedtesportverenigingen, maar ook talentvolle topsporters. In bijlage 3 wordt weergegeven wat de rolverdeling binnen de Utrechtse sportstructuur is.

Eén andere ambitie in het kader van het Olympisch Plan is het naar Nederland halen van meer internationale multidisciplinaire sportevenementen. Nationaal gezien hebben deze evenementen een economische en maatschappelijke waarde, internationaal gezien versterkt Nederland hiermee de positie als evenementenland. Door voldoende ervaring op te doen bij het organiseren van internationale sportevenementen, zet Nederland zich op de olympische kaart.

EYOF 2013

Met het binnenhalen van het European Youth Olympic Festival 2013 Utrecht (EYOF) dat van 14 tot en met 19 juli 2013 plaatsvindt, levert Utrecht een belangrijke bijdrage aan deze olympische ambitie. Duizenden sporttalenten uit 49 Europese landen gaan in negen sporten met elkaar de sportieve strijd aan. De gemeente Utrecht, provincie Utrecht en NOC*NSF slaan de handen ineen om een feestelijk podium te bieden waarop topsporttalenten schitteren. Zo laat Nederland zien dat het een echt sportland is, met ambitie en talent voor het organiseren van grote evenementen. Bovendien is dit evenement in de komende beleidsperiode het meest aansprekende voorbeeld van de wisselwerking tussen top- en breedtesport in Utrecht.

Utrecht wil met het EYOF niet alleen een podium bieden waarop topsporttalenten kunnen schitteren tijdens een goed georganiseerd evenement. Daarnaast wil Utrecht het EYOF ook voor de inwoners van de stad en de bezoekers aan het evenement tot een fantastische ervaring maken. In de aanloop naar 2013 zal Utrecht als gaststad bruisen van de sportieve, culturele en educatieve side events. Samen met de partners uit de stad en provincie, waaronder sportverenigingen en de Vrede van Utrecht, wordt een uitgebreid programma opgezet met als slogan 'Celebrate Talent'. Met de ontwikkeling van een lesprogramma worden de (brede) basis en voortgezet onderwijs scholen betrokken. Ieder kind heeft talent en het EYOF en de side events bieden het podium om dat talent te laten zien. Topsport en breedtesport worden op deze manier aan elkaar verbonden en het streven is om vanuit het EYOF een programma op te zetten, gericht op de nalatenschap waar de stad en provincie ook na 2013 nog profijt van hebben.

2.2.2 Utrecht fietsstad

Utrecht heeft een sterke fietsinfrastructuur en heeft zowel meerdere grote internationale wielerevenementen als vele toertochten gehost. Hierbij valt te denken aan de Giro d'Italia 2010 en de kandidatuur voor de Tour de France, maar ook aan de Classico Giro en de Rabo Ronde van Midden Nederland. Een van de speerpunten uit het collegeprogramma is dan ook om Utrecht als dé fietsstad van Nederland te profileren. Dit past in de ambitie om van Utrecht een gezonde én duurzame stad te maken. Er wordt een campagne ontwikkeld waarin de wisselwerking tussen breedte- en topsport

wordt benadrukt. Voor fietsen en wielrennen worden de activiteiten, evenementen en verenigingsinzet van deze sporten op elkaar afgestemd met het doel om bezoekers- en ledentallen te verhogen. Tevens wordt gezocht naar verbindingen met andere beleidsterreinen waarbij de fiets een rol kan spelen, zoals het stimuleren van een gezonde leefstijl en het terugdringen van autoverkeer in Utrecht.

FC4YOU

FC Utrecht heeft de ambitie om in 2016 de betaaldvoetbalorganisatie (BVO) met het beste programma op het gebied van maatschappelijke activiteiten te zijn. Hiertoe heeft FC Utrecht de Stichting FC4YOU opgericht. FC4YOU heeft als doel jongeren te stimuleren tot een gezonde levensstijl en jongeren betrokken te houden bij de maatschappij. Dit gebeurt door het aanbieden van projecten samen met maatschappelijke partners, waarbij de club, het stadion en de spelers worden ingezet. Deze aanpak en met name de inzet van rolmodellen blijkt succesvol. De gemeente zal waar mogelijk met FC Utrecht samenwerken in het realiseren van deze ambities.

Resultaten in 2016

- Utrecht neemt deel aan de Council Olympisch Plan 2028 en aan Sportaccord.
- In samenwerking met de provincie wordt de Provinciale Council Olympisch Plan 2028 opgericht.
- Een duidelijk en herkenbaar olympisch programma Utrecht.
- Een side event-programma in 2012 en 2013 rond het European Youth Olympic Festival 2013 Utrecht.
- 'Utrecht fietsstad'; er is een campagne ontwikkeld voor fietsen en wielrennen, waarin de wisselwerking tussen top- en breedtesport tot uiting komt.

3 BREEDTESPORT 2011-2016

3.1 Visie en ambities

De breedtesport als broedplaats voor talent. Om Utrecht een broedplaats te maken, dient het sport- en beweegaanbod aantrekkelijk en gemakkelijk bereikbaar te zijn. Iedereen moet de mogelijkheid krijgen om de eigen talenten te ontdekken en verder te ontwikkelen. Vooruitkijkend naar 2016 zijn de belangrijkste breedtesportambities van de gemeente Utrecht dan ook:

- zoveel mogelijk Utrechters laten sporten en bewegen;
- de faciliteiten bieden om iedere Utrechter het eigen talent te laten ontdekken en verder te ontwikkelen.

Utrecht op weg naar olympisch niveau betekent voor de Utrechtse breedtesport aansluiting bij het streven om de sportdeelname van alle Utrechters boven de 16 jaar te laten stijgen naar 75%. Deze sportdeelname lag in 2010 op 68%. Om de breedtesportambities te bereiken, werkt Utrecht vanuit de volgende drie invalshoeken naar olympisch niveau:

1. versterken sportverenigingen;
2. sport en gezondheid in de wijk;
3. sport- en beweegaanbod op maat.

De gemeente Utrecht wil en kan deze ambities niet alleen realiseren. Utrecht stimuleert samenwerking met en door betrokken partners. In plaats van uitvoerder van projecten, zal de gemeente blijven optreden als regisseur en aanjager van samenwerking tussen deze partners. Optimaal gebruikmaken van ieders kracht is hierin het uitgangspunt. De sportverenigingen en de VSU spelen een belangrijke rol

in het behalen van onze ambities. Daarnaast kijken wij ook naar andere partners. Om de sportdeelname onder de inwoners van Utrecht te vergroten, worden organisaties zoals onderwijsinstellingen, revalidatiecentra, fysiotherapiepraktijken, (jeugd)zorg etc. gevraagd zich gezamenlijk in te zetten voor de sport in Utrecht. Want ook de doelgroepen van deze organisaties hebben baat bij een zo hoog mogelijke sport- en beweegdeelname.

3.2 Hoe gaan wij dit realiseren?

3.2.1 Versterken sportverenigingen

Sportverenigingen zorgen er in eerste instantie voor dat hun leden met plezier kunnen sporten en leden hun talent kunnen ontdekken en ontwikkelen. Wanneer de creativiteit van het verenigingskader en het ondernemerschap van de verenigingen ten volste worden benut, ontstaat een kwalitatief goed

verenigingssportaanbod. Utrecht wil sportverenigingen dan ook stimuleren en verleiden tot meer creativiteit en ondernemerschap om vitaal te worden en blijven. Utrecht investeert dan ook in:

- a) faciliteren van verdere professionalisering;
- b) maatschappelijk betrokken verenigen;
- c) stimuleren van de vreedzame wijk en gezondheid;
- d) bevorderen van samenwerking;
- e) betaalbaar houden van verenigingssport voor alle Utrechters.

a) Faciliteren van verdere professionalisering

Door de verenigingsondersteuning van de VSU te koppelen aan de ervaringen die zijn opgedaan in de pilot verenigingsmanagement, gaat de professionalisering van de verenigingssport in Utrecht de tweede fase in. Een ontwikkeling die hiernaast van belang is, is de uitbreiding van het aantal combinatiefunctionarissen werkzaam in sport en onderwijs. Zij zorgen voor een verdere professionalisering van het sportaanbod, zowel in het onderwijs (brede scholen), in de wijk als op de sportvereniging. Sport wordt op deze manier steeds aantrekkelijker gemaakt om aan deel te nemen, het eigen talent te ontdekken en te ontwikkelen. Zo ontstaan sterke sportverenigingen die ook in de toekomst stappen vooruit kunnen blijven zetten.

Wat is een combinatiefunctionaris?

Een combinatiefunctionaris (CF) is een bruggenbouwer tussen de sportvereniging, de scholen en de wijk. Het is een betaalde trainer/coach/verenigingsondersteuner die zowel sport stimuleert op school (en/of na schooltijd in de wijk) als bij de sportvereniging en bij één van deze partijen in dienst is.

b) Maatschappelijk betrokken verenigingen

Utrecht investeert in maatschappelijk betrokken sportverenigingen. Naast de basissubsidie voor sportverenigingen wordt een klein stimuleringsbudget beschikbaar gesteld voor verenigingen die met vernieuwende projecten komen die een extra bijdrage leveren aan de Utrechtse maatschappelijke ambities. Een voorbeeld hiervan uit de vorige beleidsperiode is de NOC*NSF-proeftuin Sportconnection. Daarnaast worden verenigingen gestimuleerd en ondersteund om als 'hart' voor sport en bewegen te fungeren en daarmee open te staan voor zoveel mogelijk wijkbewoners.

c) Stimuleren van de vreedzame wijk en gezondheid

Er zijn de laatste jaren veel initiatieven genomen om respectvol gedrag binnen de sport te verbeteren. Ook in de beleidsbrief sport van het Rijk "Sport en Bewegen in Olympisch perspectief" wordt extra aandacht besteed aan de (sociale) veiligheid in de sport. In Utrecht worden al deze initiatieven onder de paraplu van de Vreedzame Wijk georganiseerd. Met name in de krachtwijken Overvecht, Ondiep, Zuilen, Kanaleneiland en Hoograven worden sportverenigingen uitgenodigd mee te doen als vreedzame sportvereniging. Doel is om alle sportverenigingen in heel Utrecht te laten participeren.

Steeds meer sportverenigingen stimuleren hun leden tot een gezonde leefstijl. Voorbeelden hiervan zijn het alcoholconvenant en het initiatief van de Stichting Klein Galgenwaard om in sporthal Nieuw Zuilen een gezonde kantine in te richten. De gemeente zal deze ontwikkelingen waar mogelijk stimuleren en faciliteren, bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van nieuwe accommodaties.

d) Bevorderen van samenwerking

Utrecht investeert in samenwerking tussen betrokken partners. De netwerkbijeenkomsten die de VSU organiseert, zijn een mooi voorbeeld van samenwerking. Vooral de netwerken per tak van sport hebben de afgelopen jaren hun grote waarde bewezen. Verschillende verenigingen en sportbonden uit dezelfde tak van sport delen in deze netwerken hun kennis en ervaring en komen samen met oplossingen voor allerlei belangrijke vraagstukken. Bovendien kunnen de netwerken worden gebruikt als podium voor partners om onderwerpen onder de aandacht te brengen.

e) Betaalbaar houden van verenigingssport voor alle Utrechters

In het collegeprogramma staat dat het betaalbaar houden van verenigingssport belangrijk is. Utrecht werkt hierin samen met de U-pas en aanvullend voor de jeugd met het Jeugdsportfonds (JSF). Daarnaast worden sportaccommodaties die voor de markt onrendabel zijn door de gemeente geëxploiteerd en beheerd. Dit maakt het mogelijk daar tegen gereduceerd tarief te sporten, in plaats van een hogere marktconforme prijs.

In het kader van de ontwikkeling van het nieuwe armoedebeleid wordt er samen met de sportverenigingen gekeken hoe hiermee verder te gaan. Ondanks de druk op de U-pas naar aanleiding van de veranderende wetgeving blijft de inzet om sport betaalbaar te houden.

Resultaten in 2016

- De professionalisering van verenigingen is doorontwikkeld en de verschillende vormen (verenigingsondersteuning, verenigingsmanagers en combinatiefunctionarissen) zijn op elkaar afgestemd.
- Verenigingen die een extra bijdrage leveren aan de Utrechtse maatschappelijke ambities worden voor hun betrokkenheid en creativiteit beloond.
- De netwerken per tak van sport worden nog beter ingezet en benut met als doel de Utrechtse sport te versterken.
- Sportdeelname wordt voor inwoners die zich de contributie van een sportvereniging niet kunnen veroorloven, zoveel mogelijk gegarandeerd.
- Van twaalf in 2011 naar achttien combinatiefunctionarissen werkzaam in de sport.

Begroting 2011-2014	2011	2012	2013	2014
Versterken Sportverenigingen	€ 1.189.000	€ 1.141.000	€ 1.041.000	€ 1.041.000

Toelichting

De begroting voor Versterken Sportverenigingen loopt de komende jaren licht terug. Vanaf 2013 valt €200.000 weg aan incidentele middelen voor de Subsidie Sportverenigingen. Deze terugval is beperkt tot €100.000 door het anders inzetten van beschikbare middelen binnen de Sportbegroting.

3.2.2 Sport en gezondheid in de wijk

De gemeente wil dat alle Utrechters de mogelijkheid krijgen om te sporten en bewegen. Voor de een is een sportvereniging hiervoor het uitgelezen middel, voor een ander is dit een sportschool en nog een ander sport liever in anders georganiseerd verband.

Om het sport- en beweegaanbod voor alle inwoners bereikbaar te maken, kiest Utrecht voor een wijkbenadering, ofwel 'de wijk op olympisch niveau'. Wanneer de diverse sport- en beweegaanbieders binnen een wijk samenwerken, ontstaat een totaalaanbod dat toegankelijk is voor iedere inwoner van Utrecht. Doel van deze wijksamenwerking is dan ook om zoveel mogelijk inwoners toe te leiden naar sport- en beweegactiviteiten. De samenwerking tussen onderwijs, welzijn, zorg en sport krijgt hierbij een belangrijke rol. Voorbeelden van samenwerking in dit kader zijn het stedelijk programma Gezond Gewicht, dat werkt volgens de zogeheten JOGG-methodiek (Jongeren Op Gezond Gewicht) en het convenant Utrecht Gezond! in samenwerking met Agis, waarin het programma Vitaliteit en Gezondheid is opgenomen. Tevens wordt in de nota Volksgezondheid 2011-2014 "*Duurzaam gezond! Fit en weerbaar de toekomst in*" expliciet aandacht besteed aan sport en bewegen gericht op de aanpak van gezondheidsachterstanden. Daarnaast speelt het Vernieuwend Welzijn hierin een prominente rol. Relevante partijen uit deze werkvelden worden gestimuleerd samen te werken, aanbod op elkaar af te stemmen, te vernieuwen en te ontsluiten. Hiervoor wordt geïnvesteerd in:

- a) wijksport- en beweegplannen;
- b) beweegmakelaars;
- c) gezonde leefomgeving.

a) Wijksport- en beweegplannen

Een wijksport- en beweegplan geeft inzicht in wat er de komende jaren op sport- en beweeggebied in de wijk wordt gerealiseerd. Door de soms grote sociaal-maatschappelijke, infrastructurele en culturele verschillen tussen de wijken zijn deze plannen een kwestie van maatwerk. Per wijk bepaalt de vraag van de inwoners het sport- en beweegaanbod. Dit plan wordt opgesteld door alle partners die betrokken zijn

bij het sport- en beweegaanbod in de wijk zoals de sportverenigingen, onderwijs (brede scholen), welzijn, commerciële sportaanbieders, woningcorporaties, zorg en alle andere betrokken partijen. De gemeente heeft hierbij de rol van regisseur en aanjager van samenwerking. In het opstellen en uitvoeren van deze plannen speelt de beweegmakelaar een cruciale rol. De mate van inzet kan per wijk en buurt verschillen. Overeenkomstig de inzet van de sociaal makelaar (in het kader van Vernieuwend Welzijn) wordt een onderscheid gemaakt tussen inzet gericht op behoud, op beheer en een (pro)actieve inzet:

1. Behoud duidt op een bovengemiddelde sportparticipatie in de wijk of buurt, met aanwezigheid van een hoog potentieel van zelfredzaamheid en zelforganisatie. De inzet is afhankelijk van situatie en capaciteit.
2. Beheer duidt op een gemiddelde sportparticipatie in de wijk of buurt. Er is incidentele inzet op afroep.
3. Bij (pro) actieve inzet is de sportparticipatie in de wijk of buurt beneden gemiddeld. Er is structurele proactieve inzet nodig op basis van signalering en analyse.

b) Beweegmakelaars

In de Utrechtse wijken zijn beweegmakelaars werkzaam vanuit de wijkwelzijnsorganisatie. Als sportaanbieders, het onderwijs, de eerstelijnszorg, burgers of andere partijen iets willen met sport of bewegen in de wijk, is de beweegmakelaar het eerste aanspreekpunt. De beweegmakelaar coördineert, verbindt, adviseert en organiseert waar nodig aanvullend aanbod in de wijk en werkt daarbij nauw samen

met andere coördinatoren in de wijk, zoals de coördinator Talentontwikkeling vanuit de brede school. De vraag naar sport en bewegen wordt door de beweegmakelaar afgestemd op het aanbod door middel van een wijkanalyse. Deze wijkanalyse vormt een belangrijk onderdeel van het wijk sport- en beweegplan. In de Utrechtse krachtwijken is naast deze beweegmakelaar nog een tweede beweegmakelaar actief die zich alleen richt op volwassenen en ouderen. Deze 'Beweegmakelaar volwassenen en ouderen' traint vrijwilligers om nieuwe activiteiten in de wijk op te zetten en zorgt voor goede samenwerking met de eerstelijnszorg en de beweegaanbieders in de wijk.

Per 2013 verandert de organisatie van het welzijnswerk. De gevolgen hiervan op de positie van de beweegmakelaar worden aan de hand van dit traject gezien. Daarbij zoeken wij naar een optimale verhouding tussen de beweegmakelaar en andere (sport)professionals in de wijk, zoals de combinatiefunctionaris en verenigingsmanager.

c) Gezonde leefomgeving

Gezond gedrag stimuleren, kan enerzijds via de hardware: een goed ingerichte openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen. Hierin spelen playgrounds, sportpleinen, speelruimte maar ook recreatieve routes in de stad en naar het buitengebied een belangrijke rol. Anderzijds is er de software: om de toenemende problemen omtrent overgewicht te doorbreken, zet Utrecht met partners in de wijk een samenhangend aanbod op van gezonde activiteiten. Utrecht investeert ook de komende beleidsperiode in verdere verbetering van zowel de hardware als de software.

Resultaten in 2016

- Utrechtse sport- en beweegdeelname naar olympisch niveau: minimaal 75 procent van de Utrechters boven de 16 jaar doet in 2016 regelmatig (minimaal een keer per maand) aan sport. Dat is nu 68 procent (Utrecht Monitor 2011) en was in 2008 nog 65 procent.
- Alle relevante organisaties werken op wijk- of buurtniveau samen aan het verhogen van de sport- en beweegdeelname.
- Elke wijk heeft een sport- en beweegplan op maat.
- Er is een optimale samenwerking en afstemming tussen de verschillende (sport)professionals in de wijk.

Begroting 2011-2014	2011	2012	2013	2014
Sport en gezondheid in de wijk	€ 778.000	€ 697.000	€ 697.000	€ 697.000

Toelichting

De terugval van 2011 op 2012 houdt verband met het anders inzetten van de Sport Experience middelen. Hierdoor zijn er middelen van 'Sport en gezondheid in de wijk' naar 'Versterken sportverenigingen' gegaan.

3.2.3 Sport- en beweegaanbod op maat

De gemeente wil dat alle Utrechters de mogelijkheid krijgen om te sporten en te bewegen zodat zij hun talent kunnen ontdekken en ontwikkelen. Naast aandacht voor sportverenigingen en sport in de wijk, is hiervoor maatwerk nodig. Elk individu heeft eigen talenten, voorkeuren en mogelijkheden. Zo hebben mensen met een beperking, senioren, (vmbo-)jeugd en meiden ieder hun eigen randvoorwaarden nodig om te gaan sporten. Een voorbeeld is het creëren van apart aanbod voor (allochtone) meiden om te sporten, wat bij Ladyfit ervoor heeft gezorgd dat een grote groep inactieve vrouwen en meiden in beweging is gekomen. Om die reden levert Utrecht maatwerk en stimuleert de gemeente haar partners

om met interventies en vernieuwend sportaanbod specifieke doelgroepen aan het sporten en bewegen te krijgen. Utrecht levert maatwerk voor inactieven:

- a) gericht op leeftijdscategorieën;
- b) voor specifieke groepen.

Hier worden met name de middelen die vanuit het impuls Nationaal Actieplan Sport & Bewegen (NASB) aan Utrecht zijn toegezegd voor ingezet.

a) Gericht op leeftijdscategorieën

Sport vormt een belangrijk onderdeel van de vrijetijdsbesteding waarin kinderen en jongeren hun talent ontwikkelen. De gemeente investeert dan ook in een doorlopend sportaanbod tijdens de gehele schoolcarrière. De gemeente heeft extra aandacht voor de jeugd in de krachtwijken omdat onder hen de sportdeelname veel lager is dan in andere wijken. In de wijk Noordoost is bijvoorbeeld 92 procent van de basisschoolkinderen lid van een sportvereniging, terwijl in Overvecht en Zuidwest dat percentage rond de 65 procent ligt.¹

Boodschap aan rijksoverheid en onderwijssector: breng gymleraar terug voor de klas!

Als het gymonderwijs terugkomt in het landelijke curriculum van het basisonderwijs, zijn alle kinderen verzekerd van een gezonde beweegbasis. Gemeenten kunnen zich dan concentreren op de sportparticipatie, het meten van de gezondheid, oudervoorklichting, het betrekken van sportverenigingen bij de scholen en de kwaliteit en beschikbaarheid van de gymzalen. Utrecht maakt zich sterk voor de gymleraar door dit onder de aandacht van het Rijk te brengen.

Na de school- of studententijd daalt de sportdeelname verder door drukte op het werk en in het privéleven. Om deze reden zijn sporten waarbij je flexibel je tijd kunt indelen relatief populair. Utrecht streeft ernaar dat ouders bijvoorbeeld kunnen sporten bij sportverenigingen tijdens de trainingen van hun kinderen. Te denken valt aan het ontwikkelen van jogging- en looproutes rondom de sportvereniging of het installeren van fitnessapparatuur op of nabij de sportvereniging. Als kinderen naar de middelbare school gaan, kunnen ouders hun tijd weer flexibeler indelen. Het aanbod van de meeste sportverenigingen sluit echter niet meer aan bij de vraag van deze medioren (45-65 jaar), terwijl een groot deel van hen wel lid is geweest van een vereniging. Voor deze groep wordt vernieuwend sportaanbod gecreëerd en uitgebreid via sportverenigingen in samenwerking met sportbonden en de VSU.

De gemiddelde levensverwachting van mannen en vrouwen neemt in Nederland nog steeds toe, de gezonde levensverwachting blijft echter stabiel. De groep vitale senioren (65+) is groot, waarvan velen ook actief zijn als vrijwilliger binnen de sport. Toch kampen veel senioren met een verslechterde gezondheid en/of een sociaal isolement. De eerstelijnszorg is een belangrijke schakel om deze mensen te bereiken en krijgt daarom een cruciale rol in de realisatie van 'een leven lang sporten'. Zo worden zorginstellingen gestimuleerd hun bewoners meer te laten bewegen, hun begeleiders te scholen op het belang van dagelijks bewegen en activiteiten op te stellen waar ook buurtbewoners aan kunnen meedoen.

¹ Jeugdmonitor 2009-2010, gemeten onder groep 7 en 8 BO.

Gericht op bovenstaande leeftijdscategorieën speelt de beweegmakelaar een belangrijke rol bij het in beweging krijgen en houden van mensen die geen beweeghistorie hebben.

b) Voor specifieke groepen

Utrecht probeert groepen waarvan de sportdeelname achterblijft extra te stimuleren. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over mensen met een beperking en allochtone meiden en vrouwen. Daarnaast wordt er ingezet om de acceptatie van homoseksuelen in de sport te verbeteren. De VSU stimuleert samen met de Nederlandse Sport Alliantie sinds 2010 sportverenigingen meer aandacht aan dit onderwerp te geven. Dit initiatief is succesvol gestart en wordt de komende jaren voortgezet.

Dankzij het project 'Meedoen Alle Jeugd door Sport' zijn in Utrecht goede resultaten bereikt. Mede via de netwerken per tak van sport (van de VSU) worden deze resultaten geborgd. Daarnaast wordt per wijk bekeken aan welke doelgroepen extra aandacht moet worden besteed. Voor het overige verwijzen we naar de sportparagraaf in de notitie aangaande het diversiteitsbeleid *Doorlopend Divers*.

Utrecht wil sporten mogelijk maken voor iedereen, ook voor mensen met een beperking. Zij zijn niet beperkt, maar de samenleving is zo georganiseerd dat zij veelal worden beperkt in hun mogelijkheden. Utrecht werkt conform de richtlijnen van Agenda 22; de 22 regels die de Verenigde Naties hebben opgesteld inzake het recht van mensen met een beperking om te participeren in de samenleving. Utrecht investeert in een sportinfrastructuur waarin iedereen kan sporten naar eigen behoefte. In 2011 is bij de VSU in het kader van het NASB een 'Coördinator aangepast sporten' aangesteld die bemiddelt tussen vraag en aanbod voor mensen met een beperking. In 2012 wordt als onderdeel van deze aanstelling het sportplan voor de (O)GGZ-doelgroep doorgezet. Cijfers over mensen met een beperking en de (O)GGZ-doelgroep zijn te vinden in bijlage 2.

Resultaten in 2016

- Jeugdsportdeelname in krachtwijken is gemiddeld met 2 procentpunt gestegen, in niet-krachtwijken is dit gemiddeld gelijk gebleven.
- Het percentage Utrechters van 16 jaar en ouder in de krachtwijken dat voldoet aan de beweegnorm² is gestegen van 62% in 2010 naar 67% in 2016. Dit staat gelijk aan het stedelijk gemiddelde van 2010, dat op 67% ligt.
- Binnen 10 verschillende takken van sport zijn vernieuwende sportconcepten of -strategieën gericht op de diverse leeftijdscategorieën, geïntroduceerd bij minimaal 20 sportverenigingen.
- Drie jeugd kaderopleidingen opgezet binnen het Voorgezet Onderwijs, gericht op inzet van jeugd binnen sportverenigingen, bijvoorbeeld als coach, begeleider, scheidsrechter etc.
- Er is een convenant gesloten met 5 zorglocaties/-instellingen over het in beweging krijgen van hun bewoners.
- Toename van 23 naar 38 verenigingen met sportaanbod voor mensen met een beperking.
- Minimaal 8 verenigingen hebben geschikte trainers en aanbod voor de OGGZ-doelgroep.

² Beweegnorm: Dagelijks minstens een half uur ten minste matig intensieve lichamelijke activiteit (bijvoorbeeld stevig wandelen (5 km/uur) of fietsen (16 km/uur)), op minimaal 5 dagen per week.

Breedtesportbeleid 2011-2014	2011	2012	2013	2014
Sport en Beweegaanbod op maat	€ 576.000	€ 490.000	€ 395.000	€ 229.000

Toelichting

Het Sport- en Beweegaanbod op maat budget wordt opgebouwd uit SportU, Kennismaking voor de Jeugd, Vrouwenvoetbal en NASB middelen. Met name door de afbouw van NASB middelen is er een teruglopende tendens in het totaal budget

4 Topsport 2011-2016

4.1 Visie en ambities

Voor topsport is focus en ambitie nodig. Topsport vraagt om het maken van keuzes waar ondersteuning wordt ingezet en teamwork. Samen met partners (o.a. belangenorganisaties in de sport, onderwijs en bedrijfsleven) werkt Utrecht aan een optimaal sportklimaat waarin talenten en topsporters zich kunnen ontwikkelen tot medaillewinnaars. De rol van de breedtesport als broedplaats voor topsporttalent, stevig verankerde topsportverenigingen met een sterke wisselwerking met de breedtesport en de beschikbaarheid van goede, bereikbare en toegankelijke (topsport)voorzieningen zijn daarbij belangrijke randvoorwaarden. Talent dat zich ontpopt tot topsporttalent in Utrecht wordt gestimuleerd en gefaciliteerd.

Topsportevenementen bieden een podium waarop talenten zich kunnen meten met de (inter)nationale top. De prestaties van deze sporters zijn een voorbeeld en inspiratie voor vele Utrechters en daarmee is topsport een belangrijk vliegwiel voor de breedtesport. Topsportevenementen zijn belangrijk voor Utrecht. Zij zorgen voor een aantrekkelijke stad en dragen bij aan de sportieve, promotionele en economische ontwikkeling van de stad. Utrecht wil een gastvrije stad zijn voor evenementen.

Utrecht evenementenstad van het jaar 2010

De Nationale Evenementenprijzen worden sinds 2001 uitgereikt aan evenementen en festivals in diverse categorieën. De prijzen zijn bedoeld om kwaliteit, innovatie en professionaliteit te stimuleren. De jury van de Nationale Evenementenprijzen bestaat uit deskundigen uit en rond de evenementenbranche.

Voor de categorie Evenementenstad van het Jaar worden alle gemeenten die enigszins actief zijn op het gebied van evenementen beoordeeld. Er wordt gekeken naar resultaten in aantal en omvang, naar innovatie, beleid, evenementenregelingen, budgettering, promotioneel effect, mediabereik. Utrecht doet mee sinds 2005 en is één keer eerder Evenementenstad van het Jaar geworden, in 2007. Vorig jaar was Utrecht tweede, achter Den Haag.

"Het beleid in Utrecht is steeds innoverend, nieuwe initiatieven worden ondersteund, men werkt klimaatscheppend en er is voldoende budget, maar men weet wel te kiezen", aldus het juryrapport. De prijs heeft betrekking op het afgelopen jaar. Hoogtepunten in 2010 waren onder meer 25 jaar Festival aan de Werf, 30 jaar Nederlands Film Festival, de 60^e Singelloop, het Rietveldjaar, de viering van 100 jaar Scouting Nederland en de finish van de tweede etappe van de Giro d'Italia.

De belangrijkste topsportambitie van Utrecht is:

- het creëren van een optimaal topsportklimaat waarbinnen talenten en topsporters zich kunnen ontwikkelen tot medaillewinnaars en met hun prestaties vele utrechters kunnen inspireren.

Om deze ambitie te realiseren, investeert Utrecht in deze beleidsperiode in:

- talentontwikkeling, Utrecht als podium voor topsporttalent;
- topsportevenementen, ondersteuning jaarlijks terugkerende sportevenementen en acquisitie internationale sportevenementen;
- samenwerking, topsport in Utrecht is een teamprestatie.

Met de Utrechtse topsportambities wordt aangesloten bij het Olympisch Plan 2028. "Nederland heeft in 2016 een vruchtbaar topsportklimaat waarin sporters optimaal kunnen presteren. Nederland bezet structureel een top 10 positie op de diverse wereldranglijsten. Dat willen we bereiken door onder meer het creëren van een excellerende omgeving te beginnen met (aankomende) topsporters betere mogelijkheden te bieden zich verder te ontwikkelen via Centra voor Topsport en Onderwijs en Nationale Topsport Centra. Dat zijn expertisecentra van internationale allure voor alle facetten van de topsport: "de beste coaches, voortreffelijke accommodaties, wetenschappelijke begeleiding, topsportgeneeskunde, sportfysiologie, testlaboratoria, sociaal-maatschappelijke begeleiding, wonen, trainen en onderwijs onder één dak".

4.2 Hoe gaan wij dit realiseren?

4.2.1 Utrecht als podium voor topsporttalent

Utrecht als podium voor topsporttalent: talentherkenning, talentontwikkeling en topsportbeoefening (de 3T-ladder) staan centraal in het Utrechtse topsportbeleid. Van het talent dat zich ontplooit bij de sportvereniging tot aan de organisatie van grote internationale toernooien zoals het European Youth Olympic Festival 2013 Utrecht (EYOF 2013 Utrecht) – waar duizenden jonge Europese sporttalenten het podium krijgen wat ze verdienen.

Om sporttalent optimaal tot bloei te laten komen en de weg naar succes een voorbeeld voor velen te laten zijn, investeert Utrecht in de volgende vier punten:

- a) faciliteren van nieuwe landelijke talentcentra, naast het NTC Waterpolo;
- b) ondersteunen van regionale talentcentra in combinatie met kernsportbeleid;
- c) Utrechtse topsporters een ambassadeurs rol geven voor de sportieve ontwikkeling van de stad en de ambities van het OP 2028;
- d) kernsportbeleid gericht op het faciliteren van topsportverenigingen in de stad Utrecht.

a) Nationale Topsport Centra (NTC)

Topsport bedrijven, onderwijs volgen en wonen in dezelfde stad, dat is de formule van landelijke topsportcentra, beter bekend als Nationale Topsport Centra. Samen met de Koninklijke Nederlandse Zwembond (KNZB) en de Vereniging Sport Utrecht (VSU) haalde de stad het Nationale Topsport Centrum (NTC) Waterpolo naar Utrecht. Ook het onderwijs

(UU, HU, ROC en LOOT³) en de woningcorporaties (Mitros en SSH) hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan de tot stand koming en het functioneren van dit centrum. Daarmee is een uitstekende blauwdruk gemaakt op basis waarvan ook Nationale Topsport Centra voor andere sporten een plek kunnen krijgen in de stad. Vanuit het collegeprogramma Groen Open en Sociaal kunnen dergelijke initiatieven worden ondersteund. Utrecht onderzoekt momenteel samen met SV Kampong en de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond (KNHB) de mogelijkheid om op sportpark Maarschalkerweerd een Nationaal Hockey Centrum (NHC) te ontwikkelen. In samenwerking met genoemde partijen worden de randvoorwaarden verkend die nodig zijn om topsport, onderwijs en wonen te combineren.

Topsporters en de Wet verhoging collegegeld langstudeerders

Met het wetsvoorstel verhoging collegegeld langstudeerders wil het kabinet Rutte het mogelijk maken een hoger collegegeld te vragen aan studenten die langer in het hoger onderwijs zijn ingeschreven dan uit een oogpunt van studierendement wenselijk is. Studenten die langer studeren dan de reguliere studieduur voor een bachelor- of een masteropleiding, beide nog vermeerderd met een uitloopjaar, zijn een verhoogd bedrag verschuldigd, namelijk het basisbedrag van het wettelijke collegegeld, vermeerderd met een boete van € 3.000 per jaar. De maatregel langstudeerders bestaat uit een collegegeldverhoging voor studenten en een ombuiging bij de instellingen. De maatregel heeft een tweeledig doel: (1) het behalen van de financiële taakstelling die het kabinet zich gesteld heeft en (2) het verhogen van het studierendement.

Voor topsporters pakt deze regeling zeer negatief uit. De huidige ontwikkelingen lijken geen uitzonderingspositie voor topsporters te creëren. De invoering van de wet zal ingaan in september 2012, na de Spelen van Londen. NOC*NSF blijft als belangenbehartiger van de topsporters in Den Haag aandacht vragen voor de positie van de vaderlandse topsporters. Aan de ene kant stimuleert het kabinet topsporters met faciliteiten om een topsportcarrière en een langere studie te combineren en aan de andere kant legt het diezelfde topsporter een boete op wanneer zij of hij langer over een studie doet. Een jaar uitstel doet daar niets aan af. Met 70.000 studenten in het universitair en hoger onderwijs, is Utrecht een belangrijke studentenstad. In de stad wonen veel studenten die topsport en onderwijs combineren. Utrecht wil zich samen met belangenorganisaties voor studenten hard maken voor het realiseren van een uitzonderingspositie voor deze doelgroep in het wetsvoorstel verhoging collegegeld langstudeerders.

Zoals gezegd is de samenwerking tussen topsport en onderwijs voor het NTC Waterpolo Utrecht al gevonden. Het bieden van mogelijkheden om opleiding en topsport met elkaar te combineren zijn belangrijke randvoorwaarden voor topsporters om te excelleren. Topsport en onderwijs zijn partners met gedeelde belangen, zij kunnen elkaar en het sporttalent versterken. In Utrecht wordt de samenwerking tussen onderwijs en topsport de komende periode verder geoptimaliseerd om bestaande en nieuwe initiatieven op het terrein van topsport- en talentontwikkeling te versterken.

b) Regionale Talent Centra (RTC)

Naast de ontwikkeling van de landelijke talentcentra wil Utrecht in samenwerking met de partners de vestiging van Regionale Talent Centra (RTC's) faciliteren indien ze bijdragen aan het sportieve profiel van de stad en aansluiting hebben bij één van de kernsporten.

³ LOOT: Landelijk Overleg Onderwijs en Topsport

c) Ambassadeurs en rolmodellen

Topsporters zetten aan tot sporten, zijn een voorbeeld en geven inspiratie. Daarom wil Utrecht (oud)topsporters meer betrekken bij de uitvoering van het (topsport)beleid van de stad en een beroep op hen doen om zich in te zetten als ambassadeur voor de stad. Hiertoe gaat Utrecht afspraken maken met (ex)topsporters. Met het project 'Utrechtse Toppers bij jou op school' zet de VSU inmiddels al topsporters in op basisscholen in de stad om jeugd te enthousiasmeren voor sport.

d) Kernsporten

Het Utrechtse kernsportbeleid is gericht op het faciliteren van verenigingen met topsportniveau in de stad. Het kernsport beleid heeft een positieve uitwerking op de betrokken verenigingen, voor zowel wat betreft de breedte- als topsportontwikkeling. Sporters, teams en verenigingen uit Utrecht leveren strijd in de hoogste landelijke competities. En daarbij nemen bovendien de kansen toe voor de komende jaren als het gaat om deelname van Utrechtse sporters aan NK's, EK's, WK's en Olympische Spelen!

Het beleid heeft de afgelopen periode ook geleid tot meer kennisuitwisseling tussen verenigingen en coaches, wat eveneens een positieve bijdrage levert aan de topsportontwikkeling in de stad.

De afgelopen vijf jaar is voor het eerst in Utrecht ervaring opgedaan met kernsportbeleid. Uit de evaluatie is gebleken, dat deze vorm van ondersteuning van topsportverenigingen in Utrecht een gewaardeerd instrument is.

Het kernsportbeleid wordt gecontinueerd in de komende beleidsperiode. Naar aanleiding van de evaluatie en de veel gehoorde roep om meer focus in het kernsportbeleid, zal het beschikbare budget over een kleiner aantal sporten en verenigingen worden verdeeld dan tot nu toe. In overleg met de kernsportverenigingen en de VSU worden de tweede helft van 2011 de keuzes gemaakt.

Resultaten in 2016

- Utrecht biedt, in samenwerking met de partners, sporttalenten door middel van facilitering van talentcentra het beste klimaat om zich te ontwikkelen tot succesvolle topsporters.
- Vestiging van minimaal een tweede nationaal trainingscentrum in Utrecht, in vervolg op het NTC Waterpolo.
- De VSU draagt zorg voor begeleiding van individuele topsporters en talenten woonachtig in Utrecht of lid van een Utrechtse sportvereniging.
- Vaststellen en uitvoeren (in samenwerking met VSU) kernsportbeleid 2011 – 2016.
- Ondersteuning RTC ontwikkelingen in relatie tot kernsportbeleid.
- Minimaal 10 topsporters en/of topsportverenigingen zijn zichtbaar in de stad en zetten zich in als ambassadeurs voor top- en breedtesport.

Breedtesportbeleid 2011-2014	2011	2012	2013	2014
Utrecht als podium voor topsporttalent	€ 260.000	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000

Toelichting

De begroting voor Utrecht als podium voor topsporttalent wordt opgebouwd uit het kernsportbeleid, NTC Waterpolo en NTC ontwikkelingen. Bovenstaande bedragen geven een vertekend beeld, doordat de subsidie vanuit NOC*NSF voor het NTC Waterpolo vanaf 2012 niet op de begroting staat. Voortzetting van

deze subsidie is bij het schrijven van de Sportnota nog niet bepaald door VWS en NOC*NSF, waardoor het nog niet op deze begroting is opgenomen. Het kernsportbeleid is door het anders inzetten van beschikbare middelen gegarandeerd voor deze collegeperiode.

4.2.2 Topsportevenementen, ondersteuning jaarlijks terugkerende evenementen en acquisitie internationale evenementen

Topsportevenementen dragen bij aan de sportieve, economische en promotionele positionering van de stad. Daarbij kiest Utrecht voor behoud en versterking van de jaarlijks terugkerende topsportevenementen en sporten die stevig verankerd zijn in de stad en een sterke basisstructuur kennen, waarbij het dus relatief gemakkelijk is om in samenwerking met partners, de randvoorwaarden te realiseren voor organisatie van (inter)nationale topsportevenementen.

a) Behoud en versterking van jaarlijks terugkerende topsportevenementen

Topsportevenementen vormen het podium waarop het Utrechts talent kan schitteren en daarnaast is het voor veel inwoners het meest zichtbare bewijs van het topsportbeleid. Daarom is het faciliteren van topsportevenementen een belangrijk onderdeel van het topsportbeleid. Gezien de beperkte budgetten kiest Utrecht scherp en zet in op het behoud en waar mogelijk versterking van bestaande evenementen zoals de Rabo Ronde van Midden Nederland, de Jaarbeurs Utrecht Marathon, de ABN Amro Singelloop en Classico Giro Utrecht. Daarbij brengt Utrecht het bedrijfsleven in contact met evenementenorganisatoren en zoekt samenwerkingsverbanden die voor beide partijen winst opleveren. Tevens wil Utrecht het platform van organisatoren ondersteunen van de jaarlijkse Utrechtse topsportevenementen ten behoeve van uitwisselen van kennis en ervaring met betrekking tot bijvoorbeeld inkoop en sponsorwerving.

b) Acquisitie en organisatie internationale topsportevenementen

Met het EYOF 2013 heeft Utrecht opnieuw een kans om na de succesvolle organisatie van de etappe van de Giro d'Italia in 2010 (500.000 bezoekers in stad en provincie), te laten zien dat zij internationale toevenementen perfect kan organiseren. Utrecht is in 2013 en de aanloop daar naartoe hét podium in Europa voor jong olympisch sporttalent.

Voor wat betreft de acquisitie van nieuwe grote internationale evenementen wil Utrecht zich de komende periode in samenwerking met de partners in principe op drie takken van sport richten: hockey, atletiek en wielrennen. Deze laatste twee vinden plaats op de openbare weg en zijn voor een groot publiek gratis toegankelijk. Daarnaast zijn ook combinaties van deze sporten zeer welkom, bijvoorbeeld triatlon of (multidisciplinaire) topsportevenementen gericht op jeugd en jongeren, zoals het EYOF 2013 Utrecht.

Samen met onze partners bepaalt Utrecht voor welke topsportevenementen de komende periode acquisitie wordt gevoerd. Een gezamenlijke ambitie en focus op de werving en organisatie van evenementen zorgen voor breed draagvlak en zijn ook nodig om succesvol te kunnen zijn binnen de huidige budgetten.

Resultaten in 2016

- Behoud en versterking van de jaarlijks terugkerende Utrechtse topsportevenementen.
- Faciliteren en ondersteunen kennisuitwisseling Utrechtse topsportevenementenorganisaties.
- Samenwerking G5 op het terrein van topsportevenementen en gezamenlijke deelname Sportaccord (ambitie OP 2028).

Breedtesportbeleid 2011-2014	2011	2012	2013	2014
Topsportevenementen	€ 515.000	€ 425.000	€ 328.000	€ 328.000

Toelichting

De komende jaren zet Utrecht in het kader van Topsportevenementen in op acquisitie van evenementen (onder andere de Tour de France), het Olympisch Plan 2028, Olympisch Vuur, het Sportgala en Topsportevenementen & Vliegwielen. Het Sportgala budget is verlaagd van €45.000 in 2011 naar €15.000 in 2012-2014.

4.2.3 Samenwerking, topsport in Utrecht is een teamprestatie

Topsport bedrijven doe je nooit alleen. Alleen met een uitgebalanceerd team kan men succesvol zijn. De komende periode nodigt Utrecht nadrukkelijk het bedrijfsleven, onderwijsinstellingen, sportieve en culturele organisaties en andere partners in en om de stad uit om gezamenlijk te werken aan de verdere topsportontwikkeling van de stad. Verdere samenwerking met de provincie Utrecht, regionale partners en met de andere G4-steden en Eindhoven (vanwege de rol op topsport (zwem)gebied) is daarbij ook van betekenis. We zijn ervan overtuigd dat met de gezamenlijke inzet van deze partners de Utrechtse (top)sport naar een hoger niveau wordt gebracht. Utrecht vraagt deze partners om hun kennis en ervaring te delen en zo mogelijk een aantal onderwerpen in alliantievorm uit te werken. Het gemeenschappelijk inzetten van faciliteiten, netwerk, menskracht en middelen leidt tot een verdere versterking van het topsportveld.

Daarnaast zal de komende beleidsperiode, nog meer dan tevoren, voor wat betreft topsport aansluiting gezocht worden met het culturele veld in Utrecht. Daarbij wordt gezocht naar vernieuwende cross-overs tussen sport en cultuur, zoals op het vlak van sport en gaming en sport en dans. Doel hiervan is het aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden en het verbinden van de kansen die (top)sport biedt met andere thema's. Een eerste aanzet hiervoor in 2010 was de samenwerking tussen Culturele Zondagen en Sport Experience Utrecht. Dit initiatief krijgt een vervolg de komende jaren onder andere binnen het side event-programma van het EYOF 2013 Utrecht en de samenwerking daarbinnen met o.a. de Vrede van Utrecht en de Utrecht Dance Awards.

Verder wil Utrecht faciliteren in kennis en kennisuitwisseling op het terrein van sport. Met haar centrale ligging is de stad uitstekend geschikt voor de vestiging van landelijke kennisinstituten op het terrein van sport. Daarnaast biedt de aanwezigheid van een van de grootste congres- en beurslocaties van Nederland goede faciliteiten voor de organisatie van beurzen en congressen op sportief gebied. Bovendien past de vestiging van kennisinstituten op het gebied van sport, uitstekend bij de profilering van Utrecht als stad van kennis en cultuur.

Utrecht wil zich in samenwerking met de provincie en buurgemeenten de komende jaren dan ook verder positioneren en profileren als kennisknooppunt op het gebied van (top)sport. De aanwezigheid van de Utrechtse School voor Bestuurs- en Organiseringswetenschap (o.a. Master Sportbeleid en sportmanagement) en het J.W. Mulierinstituut (m.i.v. oktober 2011) in de stad en de vestiging van een twaalfstal sportbonden in het Huis voor de sport in buurgemeente leveren een belangrijke bijdrage aan deze profilering.

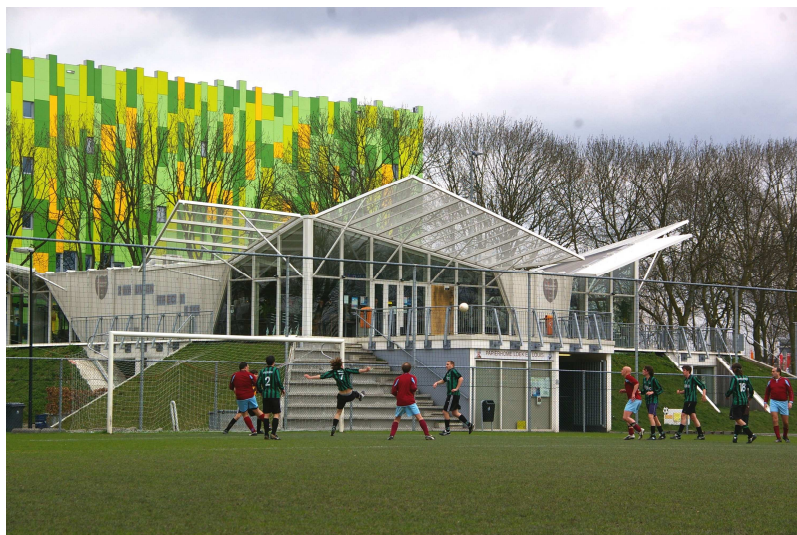
Resultaten in 2016

- Topsport in Utrecht is een uitkomst van gedeelde inzet en visie, dit is vastgelegd in een brede alliantie met bedrijven, bonden en evenementenorganisatoren.
- Faciliteren platform Topsport in Utrecht voor het bedrijfsleven, sportbonden en evenementenorganisatoren.
- Samenwerking met de culturele sector in Utrecht op het gebied van evenementen leidt tot minimaal een evenement per jaar waarbij sport en cultuur gezamenlijk op het programma staan.
- Utrecht is de locatie voor organisatoren van sportieve beurzen en congressen en de vestiging van kennisinstituten gericht op sport.

De inzet op 'Samenwerking, topsport in Utrecht is een teamprestatie' bestaat uit uren van de beleidsadviseurs. Er zijn geen budgetten specifiek aan deze resultaten gekoppeld. Om die reden wordt hier geen begroting weergegeven.

5 Kwalitatief goede sportaccommodaties

Om meer Utrechters te laten sporten en bewegen en (topsport)talenten te laten ontwikkelen, zijn goed ingerichte en gemakkelijk bereikbare sportaccommodaties een randvoorwaarde. Een heel groot deel van het jaarlijkse sportbudget gaat dan ook op aan sportaccommodaties. Uitgangspunt voor het sportaccommodatiebeleid is dat per wijk een basispakket aan kwalitatief goede sportvoorzieningen wordt aangeboden. Wat verstaat Utrecht onder kwalitatief goede sportaccommodaties?

Allereerst is van belang dat er voldoende accommodaties met een goede spreiding over de stad zijn, zodat Utrechters sport- en beweeglocaties gemakkelijk kunnen bereiken. Vervolgens dient de kwaliteit van de accommodaties op dusdanig niveau te zijn dat men wordt uitgenodigd om in beweging te komen. Om dit te bereiken, investeert Utrecht in:

- a) terugdringen van wachtlijsten;
- b) voldoende basisaccommodaties en uitnodigende multifunctionele accommodaties;
- c) realisatie van playgrounds en courts;
- d) optimale toegankelijkheid nieuwe accommodaties.

a) Terugdringen van wachtlijsten

In 2009 is in het kader van de wachtlijstproblematiek eenmalig geld ter beschikking gesteld voor de aanleg van kunstgrasvelden voor hockey en voetbal en is afgesproken dat de VSU wachtlijstcoördinatie voor de verenigingen verzorgt. In het kader van dit project zijn met de betreffende verenigingen diverse doeltreffende maatregelen zoals wachtlijstbeheer, jeugdcompetities op zondag en verruiming van de trainingstijden getroffen. Dit project wordt in 2011 afgerond met een evaluatierapport. Op basis van de uitkomsten hiervan worden voorstellen gedaan voor het verder terugdringen van wachtlijsten. Specifiek voor Leidsche Rijn zal dit punt ook opgenomen worden bij de actualisatie voorzieningennota Leidsche Rijn.

b) Voldoende basisaccommodaties en uitnodigende multifunctionele accommodaties

Voor de gemeente is het geen doel op zich om sportaccommodaties in eigendom te hebben, te beheren en te exploiteren. Utrecht heeft ervoor gekozen om een aantal basissportvoorzieningen die voor de markt onrendabel zijn te realiseren en exploiteren, waaronder gymzalen, sportzalen, sporthallen, zwembaden, atletiekbanen en veldsportcomplexen. Zonder een bijdrage van de gemeente kunnen deze voorzieningen niet tegen een maatschappelijk aanvaardbaar tarief aangeboden worden en zou het niet mogelijk zijn voor een groot deel van de bevolking sport te beoefenen.

Voor de sport wil de gemeente per wijk één 'hart' dan wel multifunctionele accommodatie realiseren. Idealiter bestaat dit uit een buitensportcomplex, gecombineerd met een binnensportvoorziening of

gekoppeld aan een brede school. Voorbeelden hiervan zijn Nieuw Welgelegen, De Dreef, Zuilen en Thorbeckepark, maar ook De Paperclip en de Sportcampus in Leidsche Rijn. Een goede combinatie is ook het onderbrengen van buitenschoolse opvang in deze voorzieningen. Afstemming met alle samenwerkende partijen (sport, kinderopvang, onderwijs, welzijn, particulier initiatief) ten aanzien van realisatie, exploitatie en inhoudelijke samenwerking is voorwaardelijk voor het succes en meerwaarde van multifunctionele accommodaties, waarbij oog is voor een maatschappelijk aanvaardbaar tarief voor niet-commerciële partijen.

Omdat de gemeente substantieel bijdraagt in de sportaccommodaties is het nodig dat het aanbod in overeenstemming is met de vraag en dat sprake is van efficiënt gebruik en een optimale bezetting. In het kader van de bezuinigingsopgaven wordt onderzocht of hier verbeteringen te realiseren zijn. Als instrument hiervoor worden voorzieningenkaarten ontwikkeld waarin vraag, aanbod en bezetting per accommodatie worden weergegeven. Hierbij wordt ook gekeken naar de wijk sport- en beweegplannen.

Hieronder volgt een greep uit alle lopende en toekomstige accommodatieprojecten.

Gemeentelijke projecten:

- herontwikkeling sportpark Zuilenselaan en realisatie sporthal Zuilen;
- ontwikkeling voorzieningengebouw op Thorbeckepark;
- sportpark Nieuw Welgelegen, realisatie van turnaccommodatie en tennisbanen;
- in Leidsche Rijn wordt het laatst geplande sportpark (Strijkviertel/Rijnvliet) aangelegd;
- Aziëlaan is het sportcomplex dat wordt aangelegd op het dak van de uitbreiding van Ikea;
- Veemarkt/sportpark Voordorp uitbreiding met één kunstgrasvoetbalveld en aanleg parkeervoorzieningen;
- herontwikkeling Maarschalkerweerd;
- nieuwbouw zwembad De Krommerijn.

Voor een compleet overzicht wordt verwezen naar de Meerjarennota kapitaalgoederen 2011–2014.

Private ontwikkelingen:

- Liesbosspark, onderzoek naar herontwikkeling/uitbreiding van de roeiaccommodatie De Driewerf;
- uitbreiding tennispark ULTC Iduna.

In de vastgestelde structuurvisie voor Rijnenburg is een roeibaan opgenomen. Marktpartijen en projectontwikkelaars hebben aangegeven dat deze visie niet haalbaar is. Op dit moment wordt gewerkt aan alternatieve plannen. Het blijft belangrijk de roeibaan hieronder te brengen, gezien de grote behoefte aan roeiwater in Utrecht. Zoals in het collegeprogramma omschreven gaat de gemeente er vanuit dat de initiatiefnemers zelf voor de financiering zorgdragen.

c) Realisatie van playgrounds en courts

Veel wijken hebben inmiddels een trapveldje in de vorm van een Cruyff Court of Richard Krajicek Playground. In wijken waar nog geen court of playground ligt, zijn wel soortgelijke multifunctionele veldjes ontwikkeld. In 2016 hebben de wijken die niet als krachtwijk zijn bestempeld en ook niet over een trapveldje beschikken, minimaal één kwalitatief hoogwaardig sport- en beweegveld. De buurtbewoners

spelen een belangrijke rol bij de realisatie en verantwoordelijkheid voor de instandhouding. Dit is niet alleen belangrijk voor draagvlak in de buurt, maar ook om de veldjes optimaal te benutten. Hiervoor moet namelijk een gevoel van eigenaarschap worden gecreëerd. De actieve jongeren en buurtbewoners worden betrokken bij de veldjes door middel van scholarships (in samenwerking met de Richard Krajicek Foundation) en 'Meedoen, Leren, Winnen-trajecten' (in samenwerking met de Johan Cruyff Foundation).

d) Optimale toegankelijkheid nieuwe accommodaties

Met het besluit over Agenda 22 bevestigt het college het recht van mensen met een beperking om te participeren aan de samenleving en daarmee ook de mogelijkheid om te sporten. Daarom wordt bij de ontwikkeling van nieuwe sportaccommodaties gezorgd voor de juiste toegankelijkheid om hiermee het Internationaal Toegankelijkheidssymbool (ITS) te verkrijgen.

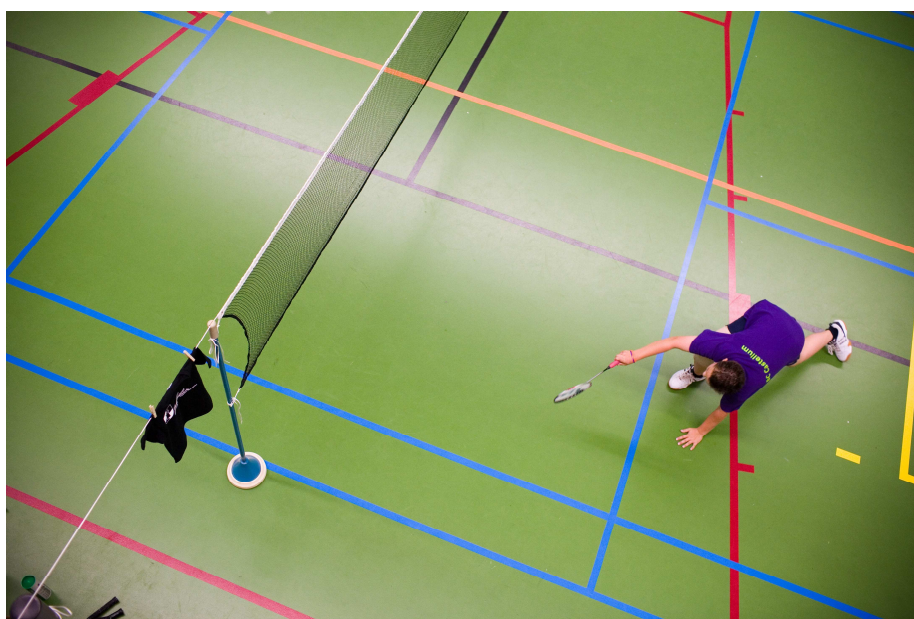
Resultaten in 2016

- Accommodatiebeleid gericht op het terugdringen van wachtlijsten bij sportverenigingen mede gebaseerd op de evaluatie uit 2011.
- Realisatie voorzieningenkaarten met als doel efficiënt accommodatiegebruik.
- Alle niet-krachtwijken beschikken over één kwalitatief hoogwaardig sport- en beweegveld.
- Optimale benutting van de sport- en beweegvelden door samen te werken met Richard Krajicek Foundation en Johan Cruyff Foundation.

Breedtesportbeleid 2011-2014	2011	2012	2013	2014
Beleid op accommodaties	€ 200.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000

Toelichting

Binnen accommodaties zijn diverse posten opgenomen. Onder andere worden Moveplex en Ladyfit vanuit dit budget ondersteund. Ook de Vechtsebanen valt hieronder, waardoor de begroting in 2012 met €200.000 toeneemt.

6 Financiën

Breedtesportbeleid 2011-2014	2011	2012	2013	2014
Subsidie Sportverenigingen	€ 470.000	€ 470.000	€ 370.000	€ 370.000
Verenigingsmanagement (vervolg)	€ 103.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
VSU (top- en breedtesport)	€ 616.000	€ 571.000	€ 571.000	€ 571.000
Versterken Sportverenigingen	€ 1.189.000	€ 1.141.000	€ 1.041.000	€ 1.041.000
Sport in de wijk	€ 605.000	€ 605.000	€ 605.000	€ 605.000
Schoolvoetbal	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Breedtesport evenementen	€ 83.000	€ 47.000	€ 47.000	€ 47.000
Sport Experience	€ 10.000			
Breedtesport stimulering	€ 60.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Sport en gezondheid in de wijk	€ 778.000	€ 697.000	€ 697.000	€ 697.000
SportU	€ 71.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Kennismaking van de jeugd	€ 83.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Vrouwenvoetbal	€ 25.000			
NASB	€ 397.000	€ 410.000	€ 315.000	€ 149.000
Sport- en Beweegaanbod op maat	€ 576.000	€ 490.000	€ 395.000	€ 229.000
Totaal	€ 2.543.000	€ 2.328.000	€ 2.133.000	€ 1.967.000
Topsportbeleid 2011-2014	2011	2012	2013	2014
Kernsportbeleid	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
NTC Waterpolo	€ 210.000	€ 75.000	€ 45.000	€ 45.000
NTC ontwikkelingen	€ 25.000	€ 30.000	€ 60.000	€ 60.000
Utrecht als podium voor topsporttalent	€ 260.000	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000
Acquisitie evenem o.a. Tour de France		€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
OP 2028	€ 25.000	€ 25.000		
Olympisch Vuur	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
Sportgala	€ 45.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Topsport ev. & Vlieg wiel	€ 370.000	€ 280.000	€ 208.000	€ 208.000
Topsportevenementen	€ 515.000	€ 425.000	€ 328.000	€ 328.000
Totaal	€ 775.000	€ 555.000	€ 458.000	€ 458.000
Accommodatiebeleid 2011-2014	2011	2012	2013	2014
Beleid op accommodaties	€ 200.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000
Breedtesportbeleid	€ 2.543.000	€ 2.328.000	€ 2.133.000	€ 1.967.000
Topsportbeleid	€ 775.000	€ 555.000	€ 458.000	€ 458.000
Accommodatiebeleid	€ 200.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000
Totaal	€ 3.518.000	€ 3.283.000	€ 2.991.000	€ 2.825.000
EYOF 2013	€ 100.000	€ 600.000	€ 525.000	
Totaal (incl. EYOF)	€ 3.618.000	€ 3.883.000	€ 3.516.000	€ 2.825.000

Toelichting

Dit Meerjarenoverzicht gaat uit van ramingen. Elk jaar wordt de begroting vastgesteld door de Raad. Het budget voor de Subsidie Sportverenigingen loopt terug met € 200.000 in 2013 door het wegvallen van de incidentele bijdragen uit de reserves. Dit is beperkt tot een verlaging van € 100.000 door het anders inzetten van beschikbare middelen, bijvoorbeeld via verlaging van het budget voor het sportgala. Daarnaast is een structureel bedrag ad € 100.000 beschikbaar gekomen voor de voortzetting van Verenigingsmanagement, dat tot nu toe incidenteel was gefinancierd. Het kernsportbeleid wordt voortgezet met € 25.000 per jaar. De impuls van het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB) wordt door het Rijk uitgekeerd in de periode 2010 – 2012. Deze middelen worden echter op basis van een bestedingsplan ingezet over de periode 2010 – 2014. Hiermee kan duurzamer gewerkt worden aan de ambitie om de sport – en beweegparticipatie van de Utrechtse bevolking op olympisch niveau te krijgen. De middelen voor het EYOF zijn apart onderaan de begroting vermeld. Dit is gedaan, omdat de middelen incidenteel van aard zijn (ze vallen na 2013 weer weg) en door de hoogte van de middelen in verhouding tot de rest van de sportbegroting een sterk vertekend beeld veroorzaken.

Tot slot: de weergegeven begroting is exclusief de middelen voor alle sportaccommodaties, die onderdeel zijn van maatschappelijk vastgoed.

Bijlage 1

Terugblik 'Sport in het Hart' 2006–2010

In de vorige sportnota was sport 'voor iedereen dichtbij, op elk niveau'. In deze sportnota 2006–2010 werd duidelijk gemaakt dat Utrecht bereid was fors te investeren in sport, in de breedte- en de topsport, in accommodaties en verenigingen. Uitgangspunt hierbij was dat sport niet mocht verdwijnen naar de randen van de stad, maar deel uitmaakt van de stedelijke beleving. In dit hoofdstuk wordt teruggeblikt op de ambities en resultaten van deze beleidsperiode.

De tien ambities en hun resultaten

De vorige sportnota, Sport in het Hart 2006–2010, had als missie: 'Utrecht is een dynamische sportstad waar iedereen meedoet op zijn of haar niveau.' Om deze missie te kunnen realiseren, was deze sportnota opgesplitst in enerzijds breedtesport en sportstimulering, gericht op 'een leven lang sporten' en anderzijds topsport dat als uitgangspunt 'Utrecht, podium voor talent' kende. De uitvoeringsagenda die bij deze sportnota hoorde, kende de volgende ambities:

Ambitie 1

In 2010 kan 90 procent van de leerlingen van Utrechtse basisscholen dagelijks sporten door een combinatie van sportaanbod binnen en buiten de schooluren. Projecten en resultaten:

- SportU, de sportpas voor jongeren 12–18 jaar, resultaat: 50 procent geactiveerd in 2010 (4.000 stuks);
- Enjoy Sports, vmbo sport, resultaat: inactieve leerlingen gedaald met 10 procent;
- Sport in de Wijk, resultaat: beweegmakelaars in de wijk met een wijk sport- en beweegplan;
- combinatiefuncties, resultaat: in 2010 is 11,3 FTE aangesteld in negen takken van sport.

Ambitie 2

Op maat ondersteuning van de sportverenigingen. Resultaten:

- nieuwe subsidieregeling, resultaat: verminderde regeldruk, verenigingsmanagement en ondersteuning VSU;
- Proeftuin Sportconnexion, resultaat: vernieuwend sportaanbod en sportdeelname verhoogd;
- Meedoen Alle Jeugd door Sport, resultaat: integratie allochtone jeugd door ontmoeting, betrekken ouders.

Ambitie 3

Via de sportdagen van de Sport Experience Utrecht moeten meer Utrechters vaker gaan sporten, moet het aanbod zichtbaar worden gemaakt en de sportieve uitstraling van de stad worden vergroot. Resultaat:

- Sport Experience Utrecht: twaalf sportkennismakingsevenementen.

Ambitie 4, 5 en 6

Alle Utrechtse verenigingen met een kernsportstatus en (ex)topsporters die gebruik maken van Utrechtse faciliteiten zetten zich in voor de stimulering van sport in de volle breedte. Elk topsportevenement is

verbonden met één of meerdere breedtesportactiviteiten. Per kernsport is minimaal één ambassadeur benoemd. Daarnaast worden topsporters, verenigingen met kernsportstatus en organisatoren van sportevenementen ondersteund Resultaten:

- kernsporten: extra ondersteuning sport en verenigingen, Impuls Topsportambities;
- individuele begeleiding topsporters: door VSU als onderdeel van het Olympisch Netwerk Midden-Nederland beschikking over groot faciliteiten en onderwijsnetwerk;
- NTC Waterpolo Utrecht: realisatie in samenwerking met de KNZB, de VSU/Olympisch Netwerk Midden-Nederland en voor de locatie met de KNVB.

Ambitie 7

Voor elke kernsport wordt ernaar gestreefd in de periode 2006–2010 minimaal één keer per vier jaar een (inter)nationaal topsportevenement te organiseren. Resultaten:

- eenmalige evenementen: Giro d'Italia 2010, Wereld Record Festival (AV Phoenix), kandidatuur Tour de France, EYOF 2013;
- jaarlijkse evenementen: Paasworsteltoernooi, Jaarbeurs Marathon Utrecht, Rijkswildpaleis Bilthoven Triatlon, ABN AMRO Singelloop en Ronde van Midden Nederland;
- Olympisch Plan 2028: Utrecht werkt samen met de G4 om de sport in Nederland op Olympisch niveau te krijgen.

Ambitie 8

In alle wijken zijn voldoende binnensport- en buitensportaccommodaties van hoge kwaliteit. Resultaten:

- gymzalen: vier gerenoveerde gymzalen, 2 nieuwe gymzalen en 3 in de toekomst;
- sportzalen: 7 in totaal, als onderdeel van multifunctionele accommodaties;
- sporthallen: Cultuurcampus, Sportcampus en Weide Wereld;
- sportparken: Fletiomare Oost, Fletiomare Novum, De Vhyheit, Atletiekbaan Amaliapark en Papendorp;
- kunstgrasvelden en renovaties: op diverse locaties in de stad gerealiseerd;
- playgrounds, courts, speeltuinen en zwembaden: op diverse locaties in de stad gerealiseerd.

Ambitie 9

In samenwerking met (lokale) partners zijn vijf voorzieningen in de stad gerealiseerd, die een meerwaarde bieden door een combinatie van functies. Resultaat:

- multifunctionele accommodaties: Nieuw Welgelegen, Sportpark Thorbeckelaan, Sportpark Zuilenselaan, Sport- en Ontmoetingscentrum De Dreef en het Liesbospark.

Ambitie 10

Alle kernsporten beschikken over goede trainingsaccommodaties. Resultaat:

- accommodaties: planvorming Buitenbad De Krommerijn, haalbaarheidsonderzoek Watersportbaan Rijnenburg en herontwikkeling Sportpark Maarschalkerweerd.

Bijlage 2 Cijfers

Uit het meest recente cijfermateriaal blijkt dat Utrecht op koers ligt als het gaat om het verhogen van de sport- en beweegdeelname. Voor het cijfermateriaal over de Utrechtse sport- en beweegparticipatie zijn de volgende onderzoeken van belang:

- Jeugdmonitor 2009–2010 (leeftijd 10 t/m 12);
- Jeugdmonitor 2008–2009 (leeftijd 13 t/m 16);
- Utrecht Monitor 2010 (leeftijd 16+).

Leeftijdscategorie 10 t/m 12

Tabel 7.1f Percentage leerlingen dat lid is van een sportvereniging

n= 1899	jongens		meisjes		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
GESLACHT	746	84% ↑	799	77% ↓	1545	80% **
LEEFTIJD				*		**
10 jaar of jonger	204	88%	260	83%	464	85%
11 jaar	332	84%	353	76%	685	80%
12 jaar en ouder	201	80%	178	71%	379	76%

Dit betekent een stijging van 73% in 2007–2008 naar 80% in 2009–2010. Uit vergelijking met de meting uit 2008 en overige referentiepopulaties blijkt verder:

- een stijging van 10% naar 15% in het een keer per maand meedoen aan naschoolse sport- en beweegactiviteiten;
- de toename van deelname aan naschoolse sport- en beweegactiviteiten is vooral zichtbaar in de wijken West (10% versus 19%), Overvecht (16% versus 26%) en Zuidwest (5% versus 25%);
- leerlingen uit de stad Utrecht zijn net zo vaak lid van een sportvereniging als leerlingen uit de rest van de provincie Utrecht (beide 80%).

Leeftijdscategorie 13 t/m 16 jaar:

Tabel 4.3d Percentage leerlingen dat lid is van een sportvereniging of sportschool

n=2415	jongens		meisjes		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
GESLACHT	900	76% ↑	717	59% ↓	1617	67% **
LEEFTIJD		**		**		**
13 jaar of jonger	119	82%	133	71%	252	76%
14 jaar	396	79%	334	62%	730	70%
15 jaar	313	72%	224	55%	537	64%
16 jaar en ouder	72	65%	26	30%	98	50%

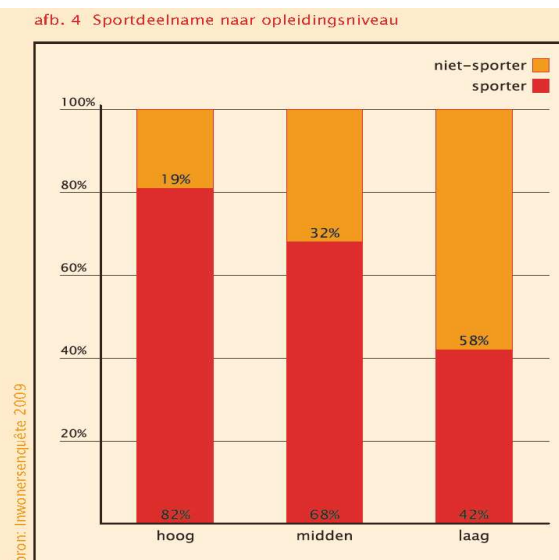
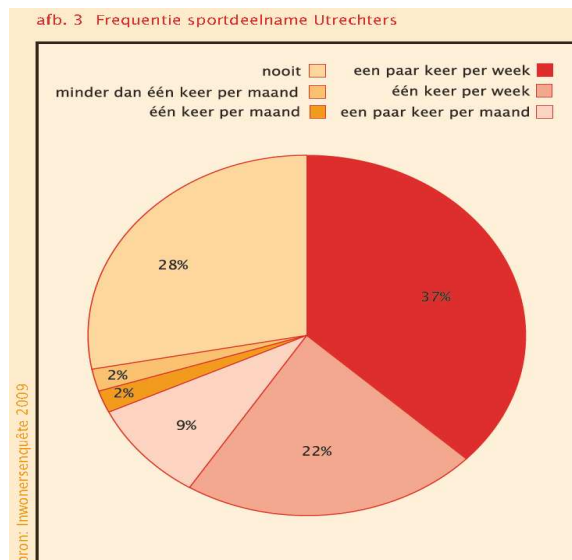
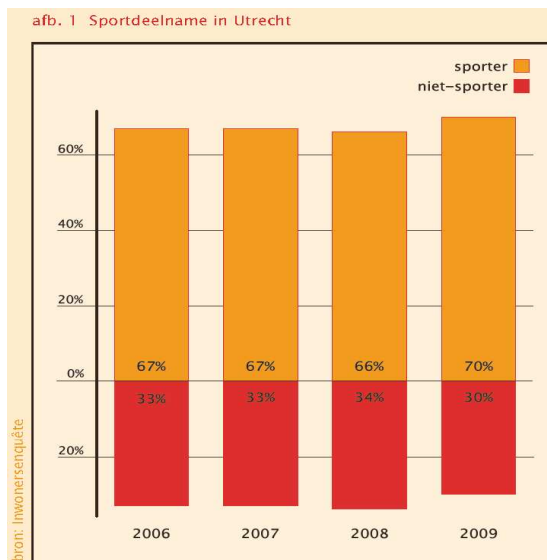
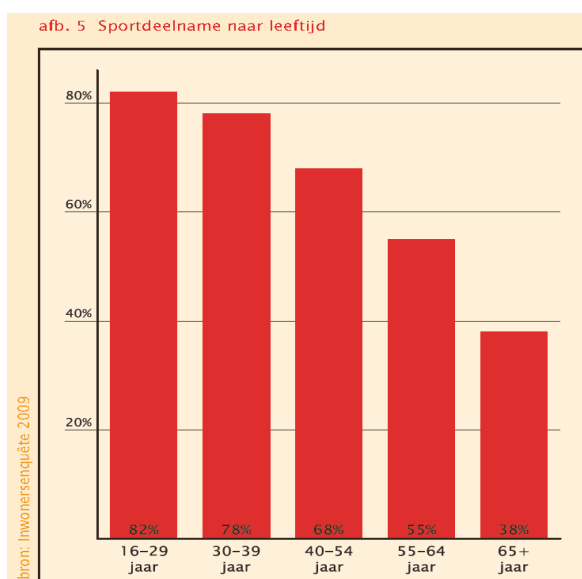
Dit betekent een stijging van 63% in 2006–2007 naar 67% in 2008–2009. Overige waarnemingen zijn:

- oudere leerlingen, allochtone leerlingen, leerlingen op het vmbo en leerlingen uit gezinnen met een lagere welvaart zitten vaak elke dag lang achter de computer of voor de tv. Dit geldt ook voor leerlingen uit de wijken Noordwest, Overvecht, Zuidwest, Leidsche Rijn en Vleuten–De Meern;

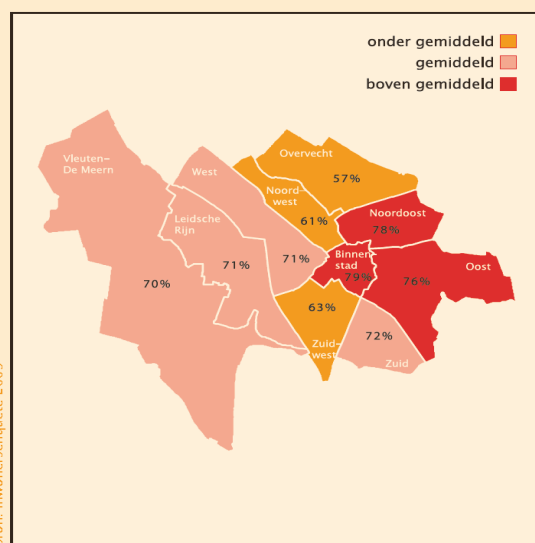
- van de leerlingen is 62% lid van een sportvereniging. Meisjes zijn minder vaak lid van een sportvereniging dan jongens. Leerlingen uit de wijken Overvecht en Leidsche Rijn zijn minder vaak lid van een andere vereniging;
- bijna een vijfde van de leerlingen (18%) geeft aan actief te zijn als vrijwilliger.

Leeftijdscategorie vanaf 16 jaar

De Utrecht Monitor 2010 geeft het volgende beeld over het sport- en beweeggedrag van 16 jaar en ouder.

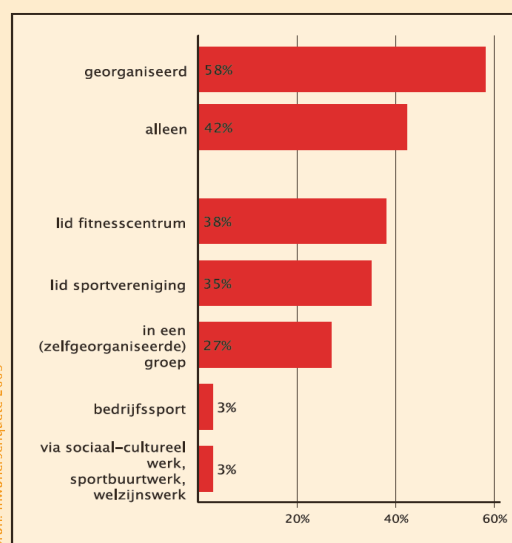

afb. 7 Sportdeelname per wijk

bron: inwonersenquête 2009

afb. 9 Organisatieverband waarin Utrechters sporten

bron: inwonersenquête 2009

(O)GGZ en mensen met een beperking

In Utrecht wonen zo'n 40.000 mensen met een lichamelijke beperking (inclusief chronisch zieken), ongeveer 2.200 mensen met een verstandelijke beperking en zo'n 4.400 mensen die sociaal kwetsbaar zijn, ook wel de (Openbare) GGZ genoemd. Uit de Volksgezondheidmonitor Utrecht 2010 blijkt dat 50% van de volwassenen en 77% van de ouderen (55+) zelf één of meer chronische aandoeningen rapporteren. Het gaat in 24% van de gevallen om aandoeningen aan het bewegingsapparaat, 20% geeft aan psychische problemen te hebben en 15% heeft last van hart- en vaatziekten (vooral een hoge bloeddruk). Uit onderzoek van het RIVM blijkt dat 80,2% van de mensen met een verstandelijke beperking te weinig beweegt. Van deze 80% leidt bijna 60% een sedentair (zittend of zeer passief) bestaan. De huidige (zorgwekkende) trend is dat jongeren met een beperking steeds minder fit zijn. Onder de 30 jaar zijn mensen met een beperking momenteel veel minder fit dan mensen tussen de Utrechtse topsporters een ambassadeursrol geven in de sportieve ontwikkeling van de stad en de ambities van het OP202830 en 50 jaar.

Bijlage 3

Organisatie sport in Utrecht

De organisatie van sport in Utrecht kent de volgende rolverdeling:

De gemeente Utrecht, afdeling ontwikkeling:

- ontwikkelt gemeentelijk sportbeleid en heeft regie over de uitvoering;
- stimuleert de Utrechtse breedte- en topsport (bijvoorbeeld met subsidies);
- nodigt breedte- en topsportpartners in de stad uit tot samenwerking en vervult binnen deze samenwerkingsverbanden een voorwaardenscheppende rol;
- ontwikkelt (sport)accommodatiebeleid.

De gemeente Utrecht, afdeling vastgoed:

- realiseert (sport)accommodaties;
- biedt (sport)accommodaties aan en zorgt in veel gevallen voor het onderhoud.

Vereniging Sport Utrecht (VSU) staat voor:

- belangenbehartiging op het gebied van sport, sportverenigingen en sporters;
- begeleiding individuele topsporters;
- coördinatie netwerkbijeenkomsten per tak van sport en platform van topsportverenigingen;
- verenigingsondersteuning op talloze gebieden;
- de VSU speelt een centrale rol in de ondersteuning en is in veel gevallen voor verenigingen het eerste aanspreekpunt.

Bewegmakelaars in de wijken:

- zorgen voor stimulering van de sport en samenwerking tussen instellingen in de wijken (sportverenigingen, scholen, wijkbureau, jeugdgezondheids-zorg GG&GD, welzijnswerk en dergelijke);
- stemmen vraag en aanbod binnen de wijk op elkaar af;
- zijn in dienst bij de wijkwelzijnsorganisaties (wwo's).

Sportverenigingen:

- ruim 350 sportverenigingen in 70 takken van sport;
- in de sportgids op de website van de VSU zijn alle erkende sportverenigingen en -organisaties te vinden: www.sportutrecht.nl/sportgids.

Bijlage 4 Olympisch Plan 2028

Olympisch Plan 2028

Heel Nederland naar Olympisch niveau

Missie Olympisch Vuur

We gaan met sport in de volle breedte heel Nederland naar Olympisch niveau brengen. Daar hebben we allemaal profijt van, nu en in de toekomst; op sociaal-maatschappelijk, economisch, ruimtelijk en welzijnsgebied. Met als mogelijk resultaat Olympische en Paralympische Spelen in 2028 in Nederland.

Het Olympisch Plan 2028:

- Olympische Spelen 2028 als inspirerende stip aan de horizon en als katalysator
- Het profijt (*legacy*) naar voren halen
- Sport als middel om heel Nederland naar een hoger (Olympisch) niveau te brengen
- Met als mogelijke uitkomst Olympische en Paralympische Spelen in Nederland

Het Plan kent 3 fasen

1 - Onderzoeksfase 2006-2009 (afgerond)

Resultaat: het Olympisch Plan 2028 en het ontstaan van de Alliantie (8 juli 2009)

2 - Opbouwfase 2009-2016

Gewenste resultaat: heel Nederland op Olympisch niveau & draagvlak voor Spelen

3 - Kandidaatfase vanaf 2016

Gewenste resultaat: kandidaatsstelling en organisatie van de Spelen door en in Nederland

Acht ambities

1. Topsportambitie
2. Breedtesportambitie
3. Sociaal-maatschappelijke ambitie
4. Welzijnsambitie
5. Economische ambitie
6. Ruimtelijke ambitie
7. Evenementen ambitie
8. Media-aandacht ambitie

De Alliantiepartners

- NOC*NSF
- Rijksoverheid met VWS als 'voortrekker'
- Interprovinciaal Overleg
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- G4 (Utrecht, Rotterdam, Den Haag en Amsterdam)
- VNO-NCW
- MKB Nederland
- FNV

De Samenwerkingspartners

- NISB, Nederlands Instituut Sport en Beweging
- Sport & Zaken
- NBTC, Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen
- Nationaal Sport Platform

Organisatiestructuur Olympisch Vuur

- Council OP2028 (coördinatiecommissie)
- Club van 2028 (adviesraad)
- Topsportteam 2028
- Program Office OP2028 (facilitair bureau)

